

บทคัดย่อ

หัวข้องานวิจัย	รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model)
ผู้วิจัย	นางสุกัญญา ชะบาราชีบุษย์
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	โรงเรียนราชินีไศล

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพความต้องการรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล 4) เพื่อประเมินผลกระทบการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 98 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอนโรงเรียนราชินีไศล จำนวน 95 คน 2) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 95 คน 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 100 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์พี่เลี้ยง ที่ร่วมกำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาและนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล จำนวน 2 คน และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 98 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน แบบสังเกต แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบบันทึกประเด็นสนทนากลุ่มและแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพความต้องการรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล พบว่า กฎหมาย นโยบาย และแนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษา ในระดับต่างๆ ล้วนให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 52 ข้อเสนอแนะในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2546 มาตรา 49 ได้กำหนดสาระและสมรรถนะในเรื่องต่างๆ ไว้ 9 เรื่อง เช่น การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาสำหรับครู การบริหารจัดการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทั้งตัวครูและผู้เรียน เป็นต้น ส่วนการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพ ความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล พบว่า ปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วนคือ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานยังต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ครู ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและไม่ได้รับการพัฒนาในด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง จากข้อมูลพื้นฐานและสภาพความต้องการดังกล่าวจึงนำมาสู่การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล

2. การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาวิเคราะห์ 2) การออกแบบและการพัฒนา 3) การทดลองใช้รูปแบบ และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบ ผลการออกแบบและพัฒนาได้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 9 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 R : Review Needs ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นที่ 2 A : Analysis of Curriculum วิเคราะห์หลักสูตร ขั้นที่ 3 S : Study O-NET Examination วิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ขั้นที่ 4 I : Individual Growth วิถีจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 S : Study Lesson Plan การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 6 A : Action Learning การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 7 L : Level of Quality การวัดและประเมินผล ขั้นที่ 8 A : Assess Professional สรุป อภิปรายผล ขั้นที่ 9 I : Impact Information การย้อนกลับข้อมูล

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล พบว่า

3.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) ($\bar{X} = 35.37$, S.D. = 1.47) สูงกว่า ก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) ($\bar{X} = 23.83$, S.D. = 1.26)

3.2 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมมีค่าอยู่ในระดับ สูงมาก ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 2

3.3 ผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมมีค่าอยู่ในระดับ สูงมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

4. การประเมินผลกระทบการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล พบว่า

4.1 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.42) ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 3

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ปีการศึกษาที่วิจัยกับผลสัมฤทธิ์ในปีการศึกษาที่ผ่านมา

4.2.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้

4.2.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้

4.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) ในปีการศึกษา 2561 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.89) สูงกว่า ก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) ในปีการศึกษา 2560 ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.96) ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 4

4.2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) ในปีการศึกษา 2561 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.94) สูงกว่า ก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) ในปีการศึกษา 2560 ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.90) ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 4

4.3 ผลจากการสนทนากลุ่มร่วมกัน โดยผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์พี่เลี้ยง คณะกรรมการนิเทศภายใน ผู้บริหารและครูกลุ่มเป้าหมาย สรุปว่า รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชินีไศล (RASISALAI Model) ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม และสอดคล้องซึ่งกันและกัน เป็นกระบวนการที่มีประโยชน์มาก มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันของแต่ละขั้นตอน ทำให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านการพัฒนางานและองค์ความรู้ โดยครูต้องมีความมุ่งมั่นจริงใจในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยความเต็มใจร่วมมือกัน มีความรับผิดชอบในการทำงานและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรครูให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

รายงานการประเมินโครงการ

ชื่อเรื่อง	รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศ ของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล
ผู้รายงาน	นางสุกัญญา ชะบาราชีบุษย์
หน่วยงาน	โรงเรียนราชินีไศล ตำบลเมืองคง อำเภอราชินีไศล จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
ปีที่ดำเนินโครงการ	ปีการศึกษา 2561

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการ (Context Evaluation) 2) เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินการของโครงการ (Process Evaluation) 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ (Product Evaluation) และ 5) เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการ แบบซีพี (CIPP Model) และการประเมินตัดสินคุณค่าเชิงธรรมชาติ NV Models (Naturalistic Value - Oriented Evaluation) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 95 คน นักเรียน จำนวน 304 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 304 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 725 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินได้แก่ 1) แบบสังเกตเอกสาร ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของโครงการ 2) แบบสัมภาษณ์ ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่บุคลากรครูเรื่องการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล และใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิตของโครงการและผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม จำนวนทั้งหมด 21 ฉบับ 3) แบบสอบถาม ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมก่อนการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน ก่อนและหลัง การอบรมพัฒนาบุคลากรครู เรื่องการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน สำหรับครู และใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล ด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของแต่ละกิจกรรมย่อย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวนทั้งหมด 21 ฉบับ และ 4) แบบประเมิน ใช้เก็บข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล จำนวน 5 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย

ผลการประเมินโครงการ สรุปลดดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการ ได้แก่ ความต้องการและความจำเป็น ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความเป็นไปได้ของโครงการ ความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงาน ต้นสังกัด โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
2. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร ความรู้ความเข้าใจ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ การบริหารจัดการ หน่วยงานที่สนับสนุน ระบบ ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
3. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินการ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานแต่ละกิจกรรมในโครงการ การประเมินผล และการนำผลไปปรับปรุงพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
4. ผลการประเมินด้านผลผลิต สรุปลดดังนี้
  - 4.1 ด้านระดับความรู้ความเข้าใจสภาพการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริม อัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
  - 4.2 ด้านคุณภาพกิจกรรมส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
  - 4.3 ด้านคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนราชินีไศล หลังได้รับการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
  - 4.4 ด้านคุณภาพของสถานศึกษา ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 5 จัดทำ และบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
  - 4.5 ความพึงพอใจของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไศล โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด
5. ผลการประเมินผลกระทบของโครงการ ได้แก่ ผลกระทบต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน สรุปลดดังนี้
  - 5.1 ผลกระทบต่อนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และได้รับการพัฒนา อัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ มากขึ้น
  - 5.2 ผลกระทบต่อโรงเรียน และครูผู้สอน คือครูมีศักยภาพในการปฏิบัติงานพิเศษ มากขึ้น สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ชัดเจน ผู้บริหารได้แนวคิด ในการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียนมากขึ้น มีผลงานได้รับรางวัลการแข่งขันทักษะ ทางวิชาการต่าง ๆ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ มีชื่อเสียงทำให้ได้รับศรัทธาและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
  - 5.3 ผลกระทบต่อชุมชน ได้รับทราบข่าวสารของโรงเรียน สัมพันธภาพโรงเรียน กับชุมชนเป็นไปในทางบวก ผู้ปกครอง ให้ความสำคัญต่อการศึกษามากขึ้น ผู้ปกครอง ชุมชน ศรัทธาและไว้วางใจโรงเรียน เกี่ยวกับการส่งเสริมอัจฉริยภาพของผู้เรียนที่มี ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล